

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:			
Egy évre	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Fél évre	5	Fél évre	8
Negyed évre	2	Negyed évre	4
Egy óra	—	Egy óra	1
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Felelős szerkesztő: **IJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

A szocialisták és a függetlenségi párt.

A függetlenségi párt a „szabadság, egyenlőség és testvériség” hármas szent jelszavát hangoztatja; s politikai magatartásában is ezen eszmények szabják meg irányát. A mi pártunk a szabad eszmék kultuszának őle; 48 as hagyományai küzdésére keltik a teljes polgári egyenlőség minden kívánalmi érdekében; akarja gazdasági téren a viszonyok javítását, a szegény nép helyzetének megélhetésének könnyítését, a létminimum adómentességét, a progresszív adót, a fogyasztási adók legsérelmesebbjeinek — különösen, a melyek a szegény munkásosztályt sújtják — teljes eltörlését; a hitbizományok megszüntetését, a latifundiumoknak a holt kéz nyomása alól felszabadulását. A közszabadságok terén évek óta harcol az egyesületi és gyülekezési jog mellett; követeli az általános választói jog megadását, menten minden adócenzustól, a községenkinti titkos szavazást: szóval az igazi nép akar t szabad megnyilatkozhataának teljességét. Benne van e párt programjában — mint fundamentum, melyen minden társadalmi

alkotás épül — a lelkiismereti és egyéni szabadság szentsége, minden sértő korlátozástól felszabadultan; és a vélemény-nyilvánítás a sajtó szabadság teljessétele. Küzd a kiváltságok, címerek, rangok megszüntetéséért, s a közigazgatásban is a valódi népakaraton alapuló önkormányzatért.

Szóval e párt programjának tetemes része egybevág a szocialisták törekvéseinek teljesen tiszteletre méltó és jogos részeivel; de egyben lényegesen eltér, homlok egyenest ellentétben áll és soha ebben azokkal egyetérteni nem fog, míg a világ világ lesz: és ez a legelső és legszentebb alapelv: az ezredéves magyar hazának lángoló szeretete! Mi első sorban és mindenképp hazafiak vagyunk, és azok akarunk és fogunk maradni. Még a legszentebb, legmagasztosabb eszme és emberi örök igazság is csak a magyar haza mindenekfelett való érdekének próbaköven mutatja meg nekünk a maga érdekét.

Csak természetesnek találhatjuk tehát azt a vehementiát, amellyel a nemzetközi szocialisták támadják a legmagyarabb ellenzéket. Támadják pedig azon alkalmából, hogy ez a párt felzudult az országgyűlésen, mikor

egyik nemzetiségi képviselő tettleg bántalmazott két fiut, mert ezek a himnusz és szózatot énekelték. A függetlenségi párt nem akarja tűrni, hogy a magyar hazát bárki büntetlenül gyalázhassa; s egyik legjelesebb tagja a pártnak, Krasznay Ferencz indítványt is nyújtott be az összeférhetlenségi törvény olyan kiegészítése iránt, hogy a haza- és nemzetellenes cselekvés a képviselői állással összeférhetetlennek nyilváníttassék.

A függetlenségi párt helyeselte ezt az indítványt, sőt hozzájárult ahhoz maga a miniszterelnök is s így minden valószínűség szerint törvénybe fog kerülni a hazaellenes üzelmek összeférhetlensége.

A nemzetközi szocialisták ezt a dolgot a vélemény szabadság és a képviselői immunitás ellen intézett támadásnak tekintik; a melyből azt látjuk, hogy a képviselőházat is amolyan uri kaszinó-féle testületnek akarják átgyúrni, a honnan a társaságnak nem tessző alakokat egyszerűen kigolyózzák. Ha ez így volna, elhíhetik t. szocialista honfitársaink, hogy igen sokan volnának a házban — ezek között e sorok írója is — kik megvetéssel hagynák oda azt a csarnokot, mely ebben

A fináncz kuglizóból.

(Tárca levél.)

Érdekes véletlen, hogy Debreczen egyik legkedvesebb szórakozó helye és társasága éppen a „fináncz” nev alá rejtőzködik. Szó szerint rejtőzködik. Először is: mert a fináncz név nem minden magyar előtt rokonszenves név. Másodsor: ez a szórakozó hely valóságos Hamupipőke. A beavatottak előtt tárja fel a maga bűvös-bájos kedves valóságát.

Alulírottak derék Pistánk, a tekintetes és vitézlő Simonffy István ügyvéd ur, kalauzolta be ezen rejtett ősi magyar berekbe, a hol habár ugyan fehérloval nem is áldoznak, de számos magyar virtust, közöttök az egyik legelső magyar virtust, a magyar barátság virtusát hiven, őszinte szeretettel ápolgatják.

Alulírott egyet-mást jegyzésbe vett ezen debreczeni magyar berekről, melyről idáig ritkán emlékezett a karnika.

Már fekvésénél fogva is páratlan a fináncz-kuglizó. A főpiacz-utcán, a lomha, nagy testü város közepén, szívében rejtőzködik, a főpostahivatal udvarának a legbelső részén, a hová két boltozatos kapun és egy rácsos kisajtón, dobogó falépcsőkön

lehet bejutni . . . Üvegezett falu, mohos zsindeletetős öreg, nyári félszer, a jobbik- és baloldalán nyitott kugli állással kellemetes tanyázó helyet képeznek, mégha netalán szemelne is a nyári eső: derült idő esetén pedig az akáczfaktól árnykolt, a külső világ zajától és kíváncsiságtól, tolakodásától gondosan, bástyaszerűleg zárt, rejtett tágas nagy udvar a festett asztalaival a leghivogatóbb, a legalkalmasabb hely baráti társaságok alakítására, mintahogy napáldoztakor, midőn a hivatalos szobák, ügyvédi irodák ajtajai záródtak folyton-folyvást gyűlnek e kies, kedves helyre a város, a vármegye, az állami hivatalok urai és a hivatalokon kívül álló urak. Egy-két óráig szabad levegőt szivni, borozgatni, családiasan szórakozni, nyíltan, szabadon eszmét cserélni, nyárspolgáriasan kuglizni vagy pediglen „uhut” fogni, szalmaözvegyi állapotban a Kerek uram egyszerű, de izletes magyar-ozsonnájával a vacsorát is pótolni, emlékezetesebb és jelesebb alkalmakkor még a czigánnyal is zendítettven némely busongós magyar nótát . . . Például oly nevezetes alkalmakkor, midőn a Dalmy Laczi barátunktól lopott lovakat a czigányoktól ismét gazda kezére téríti a zsandár, a pandur valahonnét a nagy magyar alföld levégéről.

A telivér magyar „alispán ur”. Csokalyi Gyula barátunk törökpipából eregeti a füstöt és nevezetes cselekedete volt, hogy a kugli-játékban egy dobásra kilenczhabot dobott . . . Bizonyos bor- és bikszádi vízzel kell az ilyen diadalért áldomást inni.

Simonffy Pista a házitörvényekről tart szabadelőadást. Lelke rajta; hogy vagyion példái olyan paragrafus is, miszerint a boros-pohár pántlikáján sem alul, sem felül nem szabad a bort tölteni, csak éppen a pántlikáig, ellenkező esetben bizonyos üvegborral kell megváltani a szakertelmetlen szelburdiságot.

Azok a hatalmas szárnyasok pedig, a Kerek gazd'uram gyönyörű „magyar begyes” galambjai. A velencei szent Markustér galambjai sem igen bizalmasabbak a fináncz-kuglizó galambjainál. Bizalmasan rönkődnek a fás udvarban. Kecsesen, bátran szedegetik az elébök szórt morzsát. Es a kuglizó-ház zsindeley tetején begyesen udvarol a gyönyörű him szende párocskájának . . .

A Komlóssy Nick féle fajgalambok ezek. A galambkiállítás bizonyosan aranyérmert nyernének. Azonban Miklós ur előtt unottá vált már a galambászokodás, a tyuknevelés is, most a legszebb fajkuttyákat hoi zatgatja a szélrózsa minden irányából, a m

az esetben törvényalkotói hivatásától eltérve, csak klikk-fészekké sülyedne alá-

Sok jogos panaszt és szemrehányást tehetnek a képviselőháznak éppen a szocialisták; mert kétségtelen, hogy az a sok elvadult brutalitás nem történt volna, melylyel különösen a budapesti rendőrség a szocialista-üldözés idejében az egyéni szabadság legegyszerűbb szabályait is hitvány és vérlázító módon sárba tiporta, ha a képviselőházban kellő védelemre találtak volna a jogaiktól megfosztott elemek. De jelen esetben rosszul választották meg az alkalmat a támadásra, mert a Pavlovics-ügy semmiképen nem arra való, hogy akár e szerencsétlen alkoholistát pártfogásukba vegyék, akár a maguk törekvéseit a Pavlovicsokéval azonosítsák.

Kétségtelenül bolondság volna azt követelni, hogy az egész világ csupa nekünk tetsző, szájunk ize szerint való szeretetre méltó emberekkől álljon: az ellenvélemény üldözése pedig a türelmetlenség bizonyítéka; s ha ezt a hatalom teszi a keze alatt álló gyöngékekkel szemben: az a legközönségesebb zsarnokság jellegével bír. Ebben az esetben azonban nem erről van szó, de nemzeti védelemről a nemzet élete ellen intézett merénylettekkel szemben.

— tekintve a mai veszett kutyás állapotot — nem jár kockázat nélkül.

Ez természetesen nem alulirotnak, hanem az asztaltársaságnak a véleménye. Várjuk a Nicket . . . Nick nem jön . . . Bizonyosan valami szép vendégművésznőt kalauzol, mert e tekintetben sem érzéketlen a mi ellesszemű Miklósunk.

*

Központi Sándor főszolgabíró. avagy Sándor központi főszolgabíró, Kerek uramról, a szent magyar berek kiszolgáló szelleméről, a fináncz-kuglizó házi csaplárjára vonatkozólag tesz fontos és nem mellőzhető kijelentést, hogy ugyanis a magántudását jól-tudó, méltóságteljes, telivér civist, a nevezetes híri csapláros családból származó, ezüstgombu lajbis, magyar eszimanadrágos, feheringujjas öreg Kerek gazdát „Kerek etsémnek” kell és szokás szólítani.

Tehát:

— Kerek etsém, még egy üveg bort s vizet . . .

Az üveg pánczélos „szél lámpás” is feltévedik az asztalra. Nyájasan pislog belőlről kifelé az égő gyertya. Éppen csak hogy a körvonalait világítja meg ezeknek a beszédos, barátságos magyar arczoknak . . . A nyári éjszaka csillagokkal kirakott palástot terített Debreczen felé. A lombok susogva hajlonganak a fejünk felett a homályban. Békés, derült a szívek hangulata . . . A lelkeket egybekapcsolja a magyar barátság és testvéri szeretet, mely manapság rejtőzködik, a piaci zajtól elhuzódik, mint a Hamupipőke, mert az ősi magyar jellegéből, virtusából minden vonalon vetkőznek, hűtlenül pártolnak el a nemzet tévelygő, korcsosult fiai.

— Jójszakát, Kerek etsém . . .

Szabad Hajdu.

Ha már felfelé nem tudjuk ezt elérni, mert onnan lenyűgöz bennünket a szuronyok hatalma és a szerencsétlen államjogi helyzet, s tűrni vagyunk kénytelenek, mint a szemtelen legyek dongását: a Gotterhalte utálatos hangját; — de magunk között idelelni a magyar hazában meg kell tudnunk védeni nemzeti himnuszunkat, mert ennek bitangra hagyása csak s nemzetiérzésünk kiapadásának — lenne nyomorúságos bizonyítéka. Ha van véderőnk a külellenség ellen: kell lenni önerőnknek a „belső bitangok” ellen is; s meg kell akadályozni a hujtogató nemzetiségi agitátorok nemzetrontó, hazaellenes aknamunkáját.

Nagy kár volt a szocialistáknak a függetlenségi pártot s annak éppen azt a jeles tagját támadni, ki a szocialisztikus eszméknek egyik legképzettebb és leghivatottabb bajnoka; mert bármint szépségek is a dolgot, vasárnapi népgyűlésük a Pavlovicsok malmára igyekezett hajtani a vizet; azt pedig ne várják igaz, hazafias érzésű, jó magyar embertől, hogy minden rokonszenve daczára, melylyel a szocialisták jogos törekvéseiről viteltetik, kezet nyújtson azoknak, kik a nemzetiségekkel összefogva akarják lángba borítani és szétrobbantani a mi legszentebb eszményünket: a magyar nemzeti államot.

B. I.

Magyar föld Amerikában.

(Ujabb küldemények a clevelandi Kossuth-szoborhoz.)

Magyarország minden vármegyéjéhez, minden alispánjához küldötték az amerikai magyar testvérek felkérő levelet, hogy egy asónyi földet küldjenek az amerikai Kossuth-szobor talapzata alá, a Tóth András debreczeni szobrász mester címére. Némely vármegyéből már érkezett is küldemény, de a többség porosodni hagyta a levelet, úgy hogy Tóth András mester kénytelen volt körlevélben még egyszer fölkiérni a késedelemes, a közömbös vármegyei alispánokat, a mi bizony-bizony ezeknek az uraknak kevéssé válik dicsőségökre és hisszük, hogy igyekeznek ezen nem szándékos mulasztást azonnali intézkedésükkel jóvátenni; mert szígyen volna, ha kerülne olyan vármegye, a mely a tengerentúli magyar testvérek bizodalmas kérését megvetve, földet nem küldene az amerikai Kossuth-szobor talapzata alá.

Elmult heti lapszámunkban számoltunk az addig küldött föld küldeményekről és egyszermind közöltük is a kíséző leveleket. Némelyik levél hivatalosan kurta és hideg, másokban a hazafias jóindulat, a magyar lelkesedés, a Kossuth iránti hódoló szeretet, történelmi multunk szent tisztelete is megnyilatkozik, a mi csak becsületére és érdemére válik a levélíró megyei uraknak, kiknek a nevét Amerikában is tisztelettel fogják említeni és ösmerni, mert Tóth András mester a küldött földdel együtt a kíséző leveleknek a másolatát is megküldi az amerikai testvéreknek.

Mi pedig mostan az ujabban küldött földküldeményekről számolunk be és közöljük egyidejűleg a kíséző leveleket is, melyeknek némelyike becses, hazafias emlékként tehető felre.

(A Kossuth vármegyéjéből.)

Zemplén vármegye a Kossuth Lajos vármegyéje. Itt született és innét emelkedett a nemzet élére . . . A tekintetes és vitézlő vármegye tehát két helyről is küldött földet. A monoki szülőház kertjéből és a sátoralja-ujhelyi lakóhelyről.

A kíséző levél így hangzik:

S.-A.-Ujhely, 1903. jul 3.

Igen tisztelt Uram!

Alispánomnak ez évi 15.116 számú rendeletére beszereztem egy zsákocska földet

a) Kossuth Lajos szülőházának kertjéből, Monok községből;

b) Kossuth Lajos lakóhelyéről, Sátoralja-Ujhelyből.

Mindkét helyről vett földet külön csomagoltatva, ma az Ön címére postára adtam s kérem, legyen kegyes e küldeményünket kegyeletes tiszteletünk jelentésével rendeltetése helyére, clevelandi testvéreink kezéhez Amerikába eljuttatni.

Hazafias tisztelettel

Dongó Gyárfás Géza

Zemplénvármegye főszámvevője.

(Szabolcs várából.)

Szabolcsmege területéről, a honfoglaláskori Szabolcsvara földjéből egy agg református lelkész küldött földet a vármegyei alispán felhívása folytán. Kiséző levele így hangzik:

Mélyen tisztelt Uram!

Szabolcsmege Nagyságos alispánjától ma vettem a felhívást, hogy a Clevelandban felállítandó Kossuth-szobor alapzatához 4—5 kilogram földet küldjenek Önhöz, Szabolcsvárának ezredéves területéről.

A felszólítást szíves örömmel teljesítettem és e sorokkal egyidejűleg vasuton küldök egy kis zsákba varrva 5 kilogram földet, az ezredéves várnak ama területéről, melyen Szabolcsvármegye ezredéves emiék-ozslopa áll.

A nagy idők történelmi helyéről, a szabadság, egyenlőség és testvériség halhatatlan apostolának

Kossuth apánknak.

Hazafias üdvözléssel vagyok Szabolcson 902. Juli. 4.

Tomory (olvashatatlan keresztnév) ev. ref. lelkész.

(Szigetvárából.)

Szigetvárából is érkezett földküldemény. Az olvashatatlan névalírásu járási főszolgabíró rövid, de hazafias érzésű levél kíséretében küldötte.

„Az amerikai magyarok részére készítenő Kossuth-szobor talapzatához szükséges magyar földnek egyikét azon megjegyzéssel küldöm meg a szent és nemes célra, miszerint ez azon föld, a melyet hajdan Zrínyi Miklós vitézségével és végre halálával és vérével szentelt meg.

Szigetvár, 1902. július hó 10.

(Olvashatatlan név, aláírás) főszolgabíró.

(Dregely várából.)

Szondy György önfeláldozó, hazafias hősiségét és emlékét csak a napokban ünnepelte hazafias kegyelettel Hontvármegye. A Szondy György várából, hol a hős másfél száz vitézével állott ellen, áldozta életét az ostromló törökök tizezrének, ezen levél

kiséretében érkezett meg a vérrel szentelt föld küldemény.

Hontvármegye alispánjának 8170/902 számú felhívása folytán a Clevelandban felállítandó Kossuth Lajos szobor alapjára szánt földet egyidejűleg küldöm.

Hazafias üdvözléssel

Dregelypalánk, 1902 július 5-én.

a jegyző névaláírása.

(A szolnoki csatatérről.)

Azon dicső helyről is érkezett föld, hol a honvédek elbizakodott, erős osztrák sereget vertek tönkre, hol a Damjanich fiai, a piros sapkás honvédek szuronysegezve támadtak a lovas vasasokra. Bagosy alispán jegyezte alá a kísérő levelet.

A clevelandi Kossuth-szobor bizottságának hozzám intézett megkeresése folytán van szerencsém egyidejűleg küldeni földet, mely a szolnoki 1849 márczius 5-iki csata színhelyéről való.

Szolnokon, 1902 évi június hó 27-én.

Bagosy

kir. tanácsos, alispán.

(Kolozsvármegye földjéből)

is érkezett egy zacskó föld. Nagy-Küküllő község körjegyzője, Fehér Kristóf uram küldötte kísérő levéllel együtt.

Kolozsvármegye Meltg. alispán ur tisztelt rendeletéből, van szerencsém Amerikában, Kossuth szobor felállításra (illetve talapzatára) egy zsákban az almási járás Nagy Küküllő községe határából földet küldeni.

(A gyulai vár sánczából)

Tábrý doktor, Bekésvármegye alispánja már július másodikán küldött történeti nevezetes, emlékezetes földet és levelet

A clevelandi Kossuth-szobor bizottság megkeresésére egyidejűleg megküldöttem Tekintetességed czimére egy kis láda földet a Clevelandban emelendő Kossuth szobor alapzata számára, a melyet Bekésvármegye Gyula városában a török hódoltság idejében a magyarság végvárát czimezett gyulai vár sánczából emeltettem ki.

Tisztelettel megkeresem Tekintetességedet, hogy e földet az említett hazafias czélra rendeltetési helyére juttatni sziveskedjék.

(A királyok és fejedelmek tanácskozási helyéről.)

Nagyon szép levél az is, a Torda-Aranyos vármegyei alispán helyett Lovassy Andor főjegyző, az ösmert nevű magyar író, Torda város területén ástott földdel küldött. Történetünk, függetlenségünk dicsőbb múltját tanítja ez a levél, hirdeti ez a föld.

A levél így hangzik:

A clevelandi Kossuth szobor bizottság megkeresése folytán, az ott felállítandó Kossuth szobor alapjához kért hazai földet a tekintetes czimére a mai napon posta útján elküldtem; ez a föld Torda-Aranyos vármegyének székhelyéről, Torda városából való, hol a letűnt dicsőséges múlt időkben a magyar királyok és Erdély fejedelmei országgyűléseket tartottak és a hol az egész világon legelőször mondták ki a vallás szabadságot és a vallási egyenjogúságot.

Hazafias üdvözléssel.

Tordán, 1902. június hó 30-án

alispán helyett

Lovassy Andor

főjegyző.

(A Bukow osztrák tábornok temetőjéből.)

Bukow osztrák tábornok is azon „császár madarak” közé tartozott, a kit a ma-

gyarság gyilkolására, rontására teremtett a sárga-fekete lelkű ördög. A székelyföldet ez a pribék dulta fel. Csik-Mádéfalván a székelyeket ez a véreb gyilkoltatta halomra crozva. Azóta Mádéfalva a Bukow temetője, azóta Bukow a székelyek hóhéra.

A csikmegyei hazafias alispán ezen ártatlanok vérével szentelt földből küldött az amerikai talapzata alá; de a derék alispánnak a férfias, magyaros kísérő levele is érdemes arra, hogy a tengeren túl is olvassak testvéreink. Így hangzik:

Tisztelettel értesitem, hogy a clevelandi Kossuth-szobor bizottság megkeresése folytán az amerikai magyarság által Cleveland városban emelendő Kossuth-szobor alapzata számára, a mai napon, egy kis zsáknyi földet föladtam a Csik-Mádéfalvi vasuti állomáson uraságod czimére.

A küldött földet történeti nevezetességű helyről vétettem; arról a helyről ugyanis melyen ma már a kegyelet emlékoszlopot emelt ama székely hősöknek, kik 1764. évben Csik-Mádéfalván Bukow osztrák katonai kormányzó orozva keresztülvitt lemészárlatásának estek áldozatul, mely eseményt a történelem „Sicilicidium” néven ismer.

Csikszeredán, 1902. július 1-én.

honfiai üdvözléssel,

Becze Antal,

alispán.

(Trencsén várából.)

Trencsén vármegye röviden végzett. Egy czédulácska kíséretében küldötte az egykori várnagyból vármegyei ház gondnokká degredált ur a Trencsén vári földet.

Trencsén vármegye. Trencsén várrom legfelsőbb rétegeről.

Trencsén, 1902. július 3-án

Barényi János,

vármegyei ház gondnok.

(A lelkes egyetemi ifjak.)

Ezzel meg is rekedt a tekintetes és vitélzöld vármegyének részéről a föld küldés — idáig. Ezekon kívül idáig még egy magán küldemény érkezett. A szabadkai egyetemi ifjuság lelkes ifjai küldöttek nagyon meleg és hazafias szép levél kíséretében egy asónyi földet, a Szabadka határában, a kaponyai térségen. 1849. márczius 5-én, a magyarok által vívott győzelmes csata színhelyéről. A lelkes szabadkai ifjaktól példát vehetnének a közönyös és késedelmes alispán urak is, a kikhez a keres megújítása mellett Tóth András mester is levelet intézett.

(Ismételt felkérés az alispánokhoz.)

Tóth András szobrász mester újabban még a következő felkérő levelet intézte a késedelmeskedő alispánokhoz:

Nagyságos Alispán ur!

Azon reményben, hogy megméltóztatok kapni az Amerikában Clevelandban élő magyar testvérek szerény kérése levelét, amelyben ők azt kéri, hogy Nagyságod vármegyéje területéről lehetőleg annak történelmi nevezetességű helyéről, ha csak egy maroknyi földet is — kegyeskedne **alólirott** czimemre küldetni, az ott nálók felállítandó Kossuth-szobor talapzata alá, hogy a nagy halhatatlan szobra ott az idegenben is magyar földön állhassék. A clevelandi magyar testvérek nevében kérem én is Nagyságodat kegyeskedjék e hazafias czél elérésére kérelmőknek helyt adni és e sorok vétele után méltóztatassék a kért maroknyi földet alantírott czimemre annál is inkább megküldetni, mert a szobrot már e hó 16-án csomagolom és a begyűlt földekkel együtt küldöm rendeltetési helyére: Clevelandba.

Azon reményben, hogy Nagyságod az

amerikai magyar testvérek kérését teljesíteni kegyeskedend, maradtam

Debreczen, 1902. július hó 11.

hazafias tisztelettel

Tóth András

szobrász

Debreczen, Késes-u 32.

E levél után, melyet ajánlunk megemlítés végett a sajtó figyelmébe, mi is kérjük az alispán urakat, hogy ne hagyják szégyenben a vármegyéjüket, mert az igazán csuf szégyen volna, ha csak egyetlen alispán is kerülne, a ki az amerikai magyar testvérek kérését megvetné, és nem küldene magyar földet az amerikai Kossuth szobor talapzata alá.

Az adózó közönség panasza.

(Levél a királyi pénzügyigazgatóhoz.)

Még az aratás meg sem igen kezdődött, a csépléstől még távol állunk, még távolabb azon időtől, midőn a gazdaközönség verejtékes munkájának évi gyümölcseit értékesítheti és midőn így a kereskedők, iparosok forgalma is lendületet vett még is, mint panaszkodni halljuk, az adóbejtás, az adók erőszakolt behajtása most sem szünetel. Az adózókat, a gazdákat a debreczeni pénzügyigazgatóság területén mostan is fokozottan zaklatják az adóért. Még csak azt az időt sem várják be, míg termelvényeit természetes uton és időben értékesítheli, hanem belekényszerítik a termelvényének a lábón való eladásába, az uzorások karjaiba az anélkül is roskatag magyar gazdát.

Hát ez már igazi tatárjárás uraim! A tüzzel vassal pusztító tatár, a ki rablóhordájával, mint irtó fürgeteg rohogott végig ez drszágon, megselekedhetette ezt; de már ennél a török is kiméletesebb volt. mert az általa megszállott területeken legalább nem irtotta ki az adózókat, mintahogy — úgy látszik — a debreczeni pénzügyigazgatóság területén irtják.

Megengedjük hogy ezuton, lehet osztrák ordót, fináncz-miniszteri előmerést szerezni, de azért némely méltányosságot is érdemelne talán ez a szegény adózó magyar nép, melyet így a végnomorba kergetnek vele, holott az ő munkás valla tartja fent az egész czifra, könyörtelen osztrák-szolga álladalmot.

E megdöbbentően sok panasz alapján kérjük a pénzügyigazgató ur, hogy engedje némely szuszhoz a gazdákat, hadd nyaraljanak adtlg legalább a végrehajtok is, a mig az aratásnak, a cséplésnek véget értük és a a mig az agyonterhelt gazda verejtékes munkájának a csümölcseit értékesíthette; mert ilyen könyörtelenül tovább haladva, valóságos irtják az adóanyagot és nem csodálható, hogy idegen kézre szakad a magyarföld és Amerikába vadorol a kipusztított keserű magyar. Vagy hisz hát az uraknak mindegy hogy akármiféle náczió is fizeti az adót?

Meghalt egy bibornok.

Száz és száz toronyba huzták meg a harangokat. Ameddig a váradi római katólikus püspöki egyházmegye határa terjed, száz és száz fekete lobogót tűznek ki. Meghalt egy bibornok, a váradi szék bitoros püspöke.

Schlauch Lőrincz bitoros püspök ma már csak egy bitorba, bársonyba burkolt merev halott. Nagy, fejedelmi pompával te-

metik el. Emlékről, cselekedeteiről, érdemeiről sok-sok hasábokat irnak a szemfüles újságírók, de már a tollhegyekről fakadoz is a kérdés, vajon ki lesz a halott utódja és mikoron tömjénezhetni neki?

A szikkadt arcu halott már nem törődik sem harangszóval, sem tömjénnel. A százszobás fejedelmi palota után a sirboltban épített szűk üregecske elegendő hely lesz arra, hogy az aranyos koporsóban dülő enyészet porlasztó inukáját végezze . . .

Meghalt egy bíbornok? Mit mondjunk róla? Tudós volt? Az volt. Hazafi volt? Mondhatjuk e róla? Hisz a pápa által ajánlékozott kozmopolita bíbor takarta, temette a magyar szívet . . . Gazdag volt-e? Milliók felett rendelkezett és mégis szegénynek tartjuk őt.

A fényes polcon hidegen, ridegen élte le életét és száz szobás palotában sem hű feleséget, sem szerető gyermekeket nem növelhetett, a kik a szeretet puhakezével fődtek volna be a haldokló üvegesedő szemét . . . Tehát szegény volt, hiában temetik bíborban, barsonyban el.

És mert sem a magyarság, sem a család nem vesztett a nagyhatalmu, idegen nevű idegen bíbor hatalmasban gyámolt, ti zúgó-búgó harangok minékünk ne tegyettek szemrohányást azért, mert különösebb felindulás, mélyebb részvet nélkül írjuk a hirt, hogy meghalt egy bíbornok . . . Hisz a világot is az érdekli inkább, kire marad a pasztor bot, a püspöki süveg? . . . Ért püspöknek kell a tömjén.

Paulus.

NAPI HIREK.

Istentiszteletek.

Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: nagytemplomban Diesöfi József lelkész, kistemplomban Könyves Tóth Kalman lelk., újtemplomban Mitrovics Gyula lelk., ispotálytemplomban Szabó Bertalan s. lelkész, szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, csapókertrő imaházban: Kovács János népisk. felügy.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

A szabadságszobor bizottságának ülése.

Az emlékkertben felállítandó szabadságszobor ügyében kiküldött vegyes bizottság holnap vasárnap d. e. 11 órakor ülést tart a városháza nagytermében. Ez alkalommal Hirman Ferencz budapesti érzöntőnek tudósítása, továbbá a jeleplezési ünnepély programjának megállapítása képezendik tanácskozás tárgyát.

Egy debreczeni lap Debreczenről és a debreczeniekről

A „Szabadság“ czímmel megindult legújabb kormányparti újság, melyet a helybeli szabadelvű párt tart fenn, egy kávéházi inczidens alkalmából — mely teljesen magánjellegű dolog s városunk közéletére ugyan legtávolabbi vonatkozása sine — a következőket írja városunkról:

Debreczen ugys híres még szerte ez országában a hortobágyi betyárrömantikáról, a cifra szürös paraszt duhajkodó virtusáról, a maradi czivis-szellemről. Ideje, hogy civilizálódjunk urak és kezdjük a közszellem magasabb színvonalra való emelését az uri betyárok megrendszabályozásán.

Gratulálunk a helybeli hivatalos pártnak valóban kedves kis közlönyéhez. Igazán jól esik végre megtudnunk, hogy Debreczen milyen betyár, milyen szürös paraszt, duhaj, nem civilizált s közszelleme mily alantasszínvonalon áll? Csupa szerencse, hogy jött a megváltó „Szabadság“ s a t. laptárs meg fog civilizálni bennünket. Sikert kívánunk apostoli működéséhez! A „jog, törvény és igazság“ szent eszményeiért folytatott küzdelem mellett igazán szép a helybeli hivatalos párttól és jeles közlönyétől, hogy mellékesen még ily civilizátori munkára is vállalkozik s igyekszik színvonalunkat közelebb hozni a Pecze parti Páriséhoz, a hol a zuri betyárok tudvalevőleg már régebben megrendszabályoztatták.

Rejtélyes kődobálás.

A Veudeg-utca 20. számú házának lakóit rejtélyes eset tartja érthető izgatottságban. Ismétlődik az az eset, amely pár évtizeddel ezelőtt a József király hercege-utczán történt. Egy hét óta ugyanis kora reggeltől késő estig hatalmas kődarabok hullnak a ház udvarába és lakasaiba. A rejtélyes esetről már jelentést tettek a rendőrségnek, ahonnan Fehér Mihály rendőrbíztos küldtek ki a nyomozás megejtésére. — Kevésse a házba lépése előtt egy fél darab téglá repült az ajtónak, de az alatt míg ő ott volt, a házban és a szomszédlakásokban, sőt azok padlásain is vizsgálót tartott, egyetlen egy kődarab sem esett. Fehér biztos a vizsgálat során csak azt konstatálhatta, hogy fél és félnél nagyobb tégladarabok halmazza önti el a szobákat. Az ablakok be vannak zuzva, A képek összeverve, a konótokra helyezett üvegtárgyak összetörve. Fehér biztos sem a házban, sem a szomszéd épületben semmi gyanos jelre nem talált. Hogy a kövek honnan hullnak, ki és mivel dobálja, nem tudták megállapítani, Rejtélyes a dologban hogy a haziak állítása szerint a kövek a szomszédház felett repülnek lefele. Mindenki egyenesen az ablakot, vagy az ajtót találja, de egyetlen kövel sem tévesztettek, s a falnak még egyetlen kődarab sem esett. A ház környékén most állandó felügyelet van, de eddig még nem tudtak a rejtélyes eset — előidézőjének nyomára jönni.

Letört bimbó.

Sulyos csapás érte Vántsá György ipariskola rajztanárt, kis leánya a 4 éves Irmuska, pénteken délután 1 órakor elhunyt; temetése ma délután 3 órakor volt. Alma legyen esendes

Megint öngyilkosság Debreczenben.

Minden nap egy-egy drámával köszönt be. Öngyilkosságot öngyilkosság követ s még idegenbői is Debreczenbe jönnek a halálba vágyó emberek, hogy itt kivégezzék magukat. Tegnap legalább így történt. Bodor Lajos 58 éves kubikos munkás tegnap hajnalban jött Debreczenbe. Mi bántotta a lelkét, nem tudja senki. Nem is jött be a városba, hanem egyenesen az ispotály és a helyi vasut telke között fekvő árokba ment és ott egy fára felakasztotta magát. — Reggel korán vasuti tiszték vették észre az öngyilkost s azok értesítették az esetről a rendőrséget is, a honnan Bardócz András ment ki a helyszínére. Az öngyilkost levágták a fáról, kikobozták a ruháját, de egy kis kis papírlapnál egyebet, a melyen két olvas-

hatatlan sor állott, semmit sem találtak nála. Hogy miért vetett véget életének, nem tudja még senki. Holttestét kivitték a közkörházba s onnan fogják eltemetni.

Schlauch Lőrincz halála.

Dr. Schlauch Lőrincz bíboros püspök tegnap este fél tíz órakor meghalt.

Meghalt egy igazi főpap egy nemes szívű ember, aki életelvéit már alkonyatra hajló éveiben e szavakkal vallotta nyilvánosan:

„Nemzetem iránti mély szeretet, melyet semmi sem képes gyöngíteni: királyom iránti hűség, melyet semmi sem képes megtörni és a mi a elket átszellemíti: a mély valóságosság, mely tüzes oszlopként állott életemben, jótékonyan fénylő estcsillággyanánt tündöklök annak alkonyán, e háromság az, mely valómat átjárja.“

S amint mondotta, úgy tett, amint vallotta, úgy élt. Titokban jöttévköz kezeinek áldását sok szegény érezte, gazdag alapítványok dicsérik hosszú életét. Egyháznak kitűnő fia volt, s az egyházipolitikai harcok idején szinte fanatizmussal védte vallása hagyományait, dogmáit, — de azután békülékeny keresztényi lelke nem vitte bele az adáz ököltusába. Kötelességét teljesítette magával, meggyőződésével szemben, s azután tovább élt, dolgozott, egyháznak s püspöki megyéjének igazi atyja volt, a ki nemzeti ideakért, s a szépet lelkesedni s aldozatot hozni egyképp tudott. Halála igaz vesztesége egyháznak és egész Magyarországnak.

Az elhunyt főpapot, ki már a kilencvenes éveiben diszes sirboltot építtetett Temesvárott, hogy ott szülei mellett pihenjen, — akaratához képest Temesvárott helyezik örök nyugalomra.

Az új állomási épület megnyitása.

Vettük a következő értesítést: Becses lapjában tetszés szerint leendő felhasználás czéljából tudósítjuk, hogy Debreczen állomás új felveteli épülete folyó évi július hó 14-én azaz hétfőn délelőtt 10 órakor a közönség rendelkezésére fog bocsáttatni. Az utolsó vonat, melyhez a jegykiadás podgyászfelvétele stb. még az ideiglenes felveteli épületben történik, a Nagy-Léta felé d. e. 9 óra 35 perczkor induló 4412 számú vonat lesz, és ezzel az ideiglenes felveteli épület mint ilyen megszűnik, és a délelőtt 11 óra 20 perczkor Hajdu Náncs felé induló 4316 számú vonat az új jegykiadás, podgyászfelvétele stb. már az új felveteli épületben fog történni, mely időtől fogva az új felveteli épület váró és étkező termei is megnyitvatnak. — Debreczen, 1902. július hó 12 én. Tolnay üzletvezető.

A legeltetési jog.

Egyik gazdától vettük a következő sorokat: a Gazdasági Lapok 1902 évi június hó 15. száma határozottan kimondja az erdő felügyelősége, hogy az erdősegen legeltetési és kaszálattási joggal bírnak a birtokosok. A dolog azonban másként áll, a kaszálást birtokosok nem élvezik, csak nézik, hogy a tőlünk elfoglalt vagy is a ki-mért területen kívül és az összes erdő felújításokon is az erdő felügyelőség vágatja a szénát már régebb idő óta. Nekünk gazdáknak pedig még most is 5 évig megszabja a tilalmat. Az ilyen erdő törvény nem igazságos. Ha törvényi szabtak nekünk tartaná be először is az erdő felügyelőség. A sok szép szöna boglyák bizonyítják az ellenkezőt, azok mutatják meg a valót. A mult évi szöna árverésen is 42 boglyát adtak

el. Nekünk minden csak ígérlet, de az ígérlet is csak ígérlet marad, mint pl. az, hogy 6000 darab marhánál többet egyszerre behajtani nem lehet.

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalnál a hét folyamán házasságot kötöttek: Reday Lajos — Tóth Eszter, Schreier Gyula — Sövényi Margit, Kiss József — Nagy Piroška, Fedorczy Mihály — Máté Julianna Kovacs József — Pipó Julianna, Boros János — Deczi Julianna. Összesen 6 pár.

Ugyanezen idő alatt a következő halálozások történtek: Faragó András 25 éves üveges segéd, öz. Kiss Károlyné szül. Nagy Róza 35 éves mosóné, Kozma Lajos 11 éves tanuló, Molnár András 81 éves napszámos, öz. Tóth Ferenczné szül. Salanki Erzsébet 81 éves háztartásbeli, Szotyori Nagy Kálmán 4 éves gyermek, Szodrai Julianna 20 éves háztartásbeli, Imre Piroška 10 hónapos csecsemő, Horváth Mihály 13 hónapos csecsemő, Oláh Kálmán 14 hónapos csecsemő, Vasky Zoltán 3 hónapos csecsemő, Baua Erzsébet 15 hónapos csecsemő, Szabó Erzsébet 10 éves csecsemő, Mészáros Lajos 7 napos csecsemő, Nagy Sándor 3 hónapos csecsemő, Juhász József 6 éves gyermek, Holländer Marton 2 napos csecsemő, Papp Maria 24 napos csecsemő, Boros József 38 éves sertéskereskedő, Hajnal Sándor 15 h. csecsemő, Winkler Teréz 15 h. csecsemő, Dózsa Erzsébet 6 hónapos csecsemő, öz. Apródi Ferenczné születtett Ujvári Erzsébet 76 éves szegényházi ápoló, Kovacs József 3 éves gyermek, öz. Barna Jozsefné szül. Bodnár Mária 73 éves éves napszámos, Kiss Ferencz 2 napos csecsemő, Szendrei István 27 napos, Kiss Eszter 11 éves Waisz Iona 7 hónapos csecsemő, Mészáros Jozsefné szül. Tallér Eszter 50 éves háztartásbeli, Dalóczi Ambrus 31 éves napszámos, Bacsó Imre 31 éves rajzoló, Szilágyi Margit 4 napos gyermek, öz. Tóth Gergelyné szül. Pántli Erzsébet 69 éves háztulajdonos öz. Vas Jánosné szül. Veres Zsuzsáná 61 éves háztartásbeli, Pap Sándor 8 hónapos csecsemő, Friedmann Ferencz 10 hónapos csecsemő, Vántsá Irma 3 éves gyermek és 3 halva születés. Összesen 44. Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 43 születést (23 fiu 20 leány) jelentettek be, úgy a halálozások 1-el multak felül a születéseket.

Debreczeni helynevek.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nagyszabású munkán dolgozik. Országostörzskönyvet készít, mely Magyarország összes lakott helyeinek, városok, községek, puszták, majorok, telepek hiteles névlajstromát fogja tartalmazni. Emunka szerkesztésében közvetlenül közreműködnek a törvényhatóságok is. Debreczen város tanácsa ezen alapos tájékoztatást, nagy körültekintést és történelmi ösmertetet igénylő munkát teljesítésére a maga részéről Komlóssy Arthur főjegyző előklése mellett bizottságot alakított, a melynek tagjaiul Király Gyula gazdasági, Oláh Károly kultur tanácsnokot, Berényi Gábor mérnököt és Zoltai Lajos segédlevéltárnokot nevezte ki.

Próbaéneklés és orgonázás.

A múlt vasárnapon lefolyt presbiteri ülés határozata szerint e hó 16-án, szerdán lesz a megüresedett kántori állásra pályázók versenye. A próbaorgonázás és éneklés délután négy órakor lesz a Kossuth-utcai imaházban. A debreczeni egyház tegnap küldötte szét a nyolcz meghívott kántornak a próbaműködésre felszólító levelet.

A kántorjelöltek a következők: Horváth Lajos Henczida, Rácz Árpád T. Szt.-Miklós, Kremán Samu Nagy-Kun-Madaras, Papp Imre Téglás, Kovács Mihály B.-Ujváros, Veres Vilmos Földes, Kovács Mihály és Alföldi Béla Debreczen.

Somogyi föld Amerikában.

Hentaller Lajos levele Tóth András szobrászhoz.

Tóth András, Debreczennek immár világhírűvé vált kitűnő szobrásza, levelet és egy láda földet kapott ma Hentaller Lajos orsz. képviselőtől, a somogy megyei Lelle községből, hol Hentallernek nyaralója van. A somogyi földet Amerikába szanta küldöje, az ott felállítandó Kossuth szobor alapjához. A nagyon érdekes, sőt meghatározó szép levele pedig a következőképen szól:

Tóth András szobrász urnak, a Kossuth szobor művészenek

Debreczenben.

Tisztelt Uram!

Most egy éve volt szerencsém Önnel találkozni, amidőn a szabad hajduk respublikájában, Nagy-Szalontán az ön által készített remek Kossuth szobrot leplezte le a nemzeti hála és kegyelet.

Mai napon az ön címére egy ládika földet adtam fel. Kérem küldje el a szabad Amerikában felállítandó szobor talapzatához ezt is a többi „h o n i” földdel együtt.

Érdemes föld mondhatom!

Története rövid, de tanulságos!

Amikor 1848 szeptemberében Jellasi mártalóczaival előzönte hazánkat, Kossuth apánk langszavával fegyverre szólította a magyart.

Kossuth szavát emberül megfogadta Somogy megye derék, férfias népe. Megkülönösen a velem szomszédos Szöllös-Győrök kis község lakossága:

Jellasi horvátjainak egy csapata harcra kezdte Szöllös Győrököt. A lakosság kaszára kapára kapott s egy füzessel benőtt ingoványhoz szoritván a horvátokat, s ott az utolsóig agyonverte őket.

Ma Szöllös Győrökön e helyen van a vásártér.

A füzessel pedig hirmondónak egy vén füzfa maradt, mely bővebben és élet-hűbben tudná elregélni a mai kor alkudozó és egyezkedő osztrák magyarjainak, az akkor történetek.

A vén füzfa alól küldöm e földet azzal az óhajjal, — hogy bár Magyarország minden fia úgy megfogadná Kossuth apánk szavait: „Ha még egyszer lesz Előre!”, amint megfogadta azt Szöllös Győrök népe a nagy korban.

Hazaifias üdvözlettel 1902.

tisztelő hive, Hentaller Lajos.

A debreczeni M. Á. V.

altisztú kör ma tartja a „Margit fürdő diszterternében az „Árendás Zsidó,” című műkedvelő színi előadással egybekötött nyári táncszüvegalmát. A szereplők minden egyes tagja legnagyobb szorgalmat és tevékenységet fejtett ki, hogy a darab sikeres előadásához hozzá járulhasson. A városban az előadás iránt általában nagy az érdeklődés ami kitűnik a már nagy számban eladott jegyekből is. A próbák is úgy mutatják, hogy az estélyen megjelenő közönség kellemes szórakozásban fog részesülni. Ez uton is felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

Az országíri szegedi kender-zsákok, vízmentes ponyvák, vitorla-vásznak és juttaszákok egyedüli raktára **WIENER ADOLF**, kölcson zsák- és ponyva-üzletében Debreczen, Kossuth-utca 27.

A vértképező anyagokat

tartalmazó tápláló szerek elégtelen csekély élvezete, szokta legtöbb esetben a vérszegénységet és sápkórt előidézni. A vér fő anyagrészei: a vas, fehérnyé és phosphor. Az egészséges test a napi táplálékból veszi ezen anyagokat. A vérszegény és sápkóros beteg meggyengült emésztő szervei azonban nem képesek a szükséges mennyiségű tápláló szerek kellő feldolgozására. Az ily betegnél egy koncentrált és könnyen emészthető táptalék beszerzése válik szükségessé. Ezen fontos feladatot kiválóan szépen oldotta meg a kellemes ízű „Fersan-cacao”. Ezen készítmény, a vér főalkotó részeihez hasonlóan — egyenlően tartalmazza a vasat és phosphort, mely szerek a fehérnyének mint acidalbuminak előállítása mellett rendkívülien könnyen emészthető.

A t. hölgyközönségnek.

Csak egyszer próbaképen rendeljék meg a csodahatású valódi angol szépitő szert, ugorkatejet és megfogják róla gyógyodni, hogy ezen csodaszert azonnal eltávolítja a székletet, májfoltot és mindenféle tisztatlanságot az arczról és a bőrt üdévé fiatalítja varazsolja. A párisi és bécsi kiállításokon aranyéremmel kitüntetve. Ára 2 korona hozzá való valódi angol ugorkaszappan 1 kor. powder 1 kor. 20 fill. Valódi angol minőségben kapható Baissa Kornél gyógy szertárában Temesvár, a hová minden postai rendelés czimzendő. Kapható minden gyógyszerár. an. 2.

Közönség köréből.

Nyilatkozat.

A „Szabadság” című lap mai számában a debreczeni sajtónak egy pár év óta itt garázdálkodó, lézengő rittere Harsányi Sándor jajgat s a hírlapírói működés függetlenségének megtámadását hazudva akarja jól kicserzett bőrt menteni. Ez igyekezetének hevében aztán hazudik s bravói arzenaljának egész piszkos fegyverzetét piacra hozza.

Hogy mi a véleménye felőlem Harsányi Sándornak, az igazán nem érdekel, de úgy látszik, hogy csakugyan annyira felizgatta őt a tegnapi nap, hogy az azt megelőzőleg hozzá intézett szavaimat s viselkedésemet vagy elfeledte, vagy eddigi szokásaihoz híven tudatosan meghamisítva adja elő. Ezt az előadását akarom csak rektifikálni s utalok s mellette ült föltanura: Szentmiklóssy urra, a ki előtt ezt mondtam Harsányinak a meggyőződés melleg hangján:

„Soha életemben nagyobb piszokkal és nagyobb szeméttel, mint maga, nem foglalkoztam” s ezzel távozni készülvén, midőn hátam megett a jeles férfiú azt motyogta, hogy „én sem”, visszamentem, s kibővitve a fentidézettek egy pár rea illő jelzővel, befejeztem a hozzá méltó discursust.

Egyébként nem csodálkozom azon sem, hogy a tegnapi nap eseményeiből még egy igen fontos momentum kiesett a M ó n i ur emlékezetéből.

Délelőtt 11 órakor ugyanis Hauer Bertalan vendéglős ur a következő épületes szavakkal méltatta a Harsányi hírlapírói működését:

„Te piszkos, alávaló, sikkasztó gazember, pofonváglak, kiruglak ha az én vendéglőmről ilyen aljas módon irsz, úgy hogy eltakarodol innen s másutt fogsz revolvereskedni” s miután Harsányi a hírlapírói szövetséghez jelenti be az őt ért méltatlanságot, ajánlom figyelmébe, hogy ez igazán szemenszedet s zóvirágokról meg ne feledkezzék.

Végül még egyet. Ha Harsányi a debreczeni sajtó tisztességes munkásai közül csak egyre is rámutat, aki vele közösséget vállal, akkor kijelentem, hogy daczára fényes multjának, én őt tartom a journalsták ideáljának.

Meg kell még nyugtatnom a „Szabadság” felelős szerkesztőjét, hogy inzultusoktól ne féljen, de tudja meg, hogy bőrét nem a nála lévő revolver menti, mert hiszen a pofont és a kioktatást is revolverezésekben gazdag multjára kaptam.

Debreczen, 1902. július 12.

Dr. Freund Jenő.

Nyilttér. *)

Nyilatkozat.

A „Szabadság” ma reggeli számában lelkének teljes szépségét fejt ki Harsányi Sándor kétféle minőségben. Először a sajtó általános villámai cikkkáztatja és lelkének egész salakját felszínre hozva egy művi hangjaival akarja a maga siralmas és ügyefogyott szövegeit erősíteni. A sajtót félti, a sajtón esett sérelmeket panaszoja a cikk bevezető részében, majd mikor a maga moráljától maga is megundorodik felveszi a gáncs és félelem nélküli lovag vértjét és mellére ütve hirdeti a világnak: miként futnak ő előle a „ficsurok” és hogy milyen gyorsasággal torolt ő meg minden inzultust.

Szánalomra méltónak tartanám magamat, ha a debreczeni sajtó e sokszor megpofozott közbetyárjának kirohanásait, piszkolódásait komoly válasza akarnám méltatni, de nem tagadhatom meg magamtól azt a kétés élvezetet, hogy ennek a pár év óta Debreczenben garázdálkodó gazembernek a pökhendiségeire és az ennek hevében elkövetett tényállásbeli ferdítéseire ne reflectaljak.

Köszönettel veszem azon őszinte valóságát, amelylyel a jól kiérdemelt pofont nyugtazza, csak azt nem értem, hogy ha egyidejűleg reám ütött ő is, miért menti ő magát a lovagias elintézés mellőzésének indokával és miért keres büntetőjogi megtorlást? Bizonyára azért, mert a mig kirohanásának utóbbi részéhez jutott, elfeledte, hogy a tényállás előadásánál ő az elégtétel azonnal történt megszerzését hazudta. Le gyen nyugodt Harsányi, ha passio lenne az ön arcát még jobban kieserezni, mint azt a multban elérte és ha méltó dolog lenne önnel hosszabb ideig is foglalkozni, ugy nem hagytam volna önt egy legszabályszerűbb módon elhelyezett pofonnal kétségbeesni, hanem költséget nem kimélve használtam volna fel egy pár botot is — ha lehetséges — az ön megjavítására.

Ha önnel, amint a következmények mutatják, egy pofont ezt a célt nem eredményezte, egy sikerrel mindenesetre dicsekednem kell. Debreczen város társadalmának színe java meleg elismeréssel méltatja javító intézeti kísérletemet.

Azonban, ha főrmérvényeiért nem neheztelek önre, mert hiszen helyi működésének utolsó vonaglásait tárják a közönség elé; ha megszoktam is azt, hogy a tényeket vagy elfeledtve, vagy hiányosan szokta reprodukálni, most az egyszer komolyan neheztelek azért, hogy július 11-ikének eseményeit, a kapott sebeket csak részben mutatja fel, pedig így a tölemre hívás alig jár eredménnyel. Őa ugyanis egy kis kényszerűséggel beszámol a maga igazsága szerint két dolgról, de megfelelkezik az Angol Királynőbeli leczkeről, sőt ugy latszik önt nem

* E rovatban közölttekért nem vállal felelőséget a Szerkesztőség.

érinti és nem háborítja fel a tegnapi nap folyamán bejelentett és dr. Berger Andor urnál reservált pofon. Nehogy e kérdésben a tényállást én himezzem ki, közlöm dr. Berger Andor ur hozzám intézett levelét:

„Kedves barátom! Miután ugy látom, hogy Harsányi a kapott és ígért pofonokat különbözőképen qualificálja s a hirlapirói szövetség döntése alá csak a kapottakat bocsátja. értesítelek, hogy ma délután én is kifejeztem neki személyesen sajnálatomat, a fölött, hogy hozzá méltó szemtelen cikkében rólam nem emlékezett meg és így nem adott alkalmat hogy az ezen cikkért jól kiérdemelt, de csak részben megkapott pofonok számát én is szaporítsam. 1902. Julius 11. hived Andor.”

Arra kérem ezek után önt Harsányi, hogy a Hirlapirói szövetséghez benyújtandó előterjesztésében emlékezzék meg a tegnapi nap egész aratásáról, én kijelentem, hogy én az ön további eicsépelését azoknak hagyom fenn, akiket balsorsuk a jövőben fog önnel összehozni.

Debreczen, 1902. Julius hó 12-én

Dr. Weisz József.

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Budán.)

Idény: április 15-től október hó 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos dr. Polgár Emil.

Egészséges fekvés. Jutányos lakások. Jó vendéglő. — Villamos vasuti összeköttetés a fővárossal.

Borivóknak, kik a bort savanyuvíz-mel szedetik vegyíteni, mindenképp ajánljuk.

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
legtisztább gyógyvíz
SÁVANYU-VÍZ

ajánljuk. E víz közömbösíti a bor savát és az italnak feletté kellemes, ingerlő mellékzét ad, annélkül, hogy azt fokozza festését.

Jerman-Celsoop

Vastartalmu, tápláló erősítő és vérképző, kellemes ízű, könnyen emészthető. Kérdezősködjünk orvosainknál. Kapható minden gyógyszerertárban. Főraktár Hajdumegyére Muraközy László gyógyszer-nél.

Értesítjük az érdekelt közönséget, hogy ujonnan s teljesen a mai kor igényeinek berendezett

Hordó-gyárunk

immár teljesen elkészült, s hogy rendeléseket bármily mennyiségű és nagyságu hordókra már elfogadunk.

Gömöri Faipar Részvénytársaság
Pelsücz Gömörmegye.

Óvás! Minden jó dolognak akadnak utánzói, így az utóbbi időben a szoliditás nélkül való konkurencia kiakarja használni a régi, hírneves Rohitschi savanyuvizek (Stájerország tulajdona) jó hírét a sajtó termékei számára. Itt is megállapítjuk tehát, hogy csak a „Tempel forrás” és „Styria forrás” tekinthetők valódi Rohitschi savanyuvizeknek. Tessék vigyázni ezért címkeinkre, melyeken a forrás megnevezése mellett a Stájerország címer (párduc) látható a közép mezőben. A dugón pedig be van égetve: St. Landsch Rohitscher, Magyarországi raktár Hoffman József Bpest, Bathory-u.8.

4234-1902 tkv.

Árverési hirdetmény kivonat.

A debreczeni kir. tvszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a debreczeni kölcsönös segélyző egyesület végrehajtónak Nagy István és neje elleni végrehajtási ügyében a depr. kir. tvszék a depr. kir. bjróság területén levő a depr. 6875 sz. tjkvben A + 3749/b. hrsza. felvett csapókeri szőlőre 1478 kor. ban megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendelvényén, annak fogantatására határozottul 1902. é. aug. hó 4-ik napjának d: u. 3 órája e kir. tvszék termében kiütötten.

Kikiáltási ár a becár, azonban az árverésre kitétt ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alul is elfog adatni. Az árverezési szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű előmervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tszék, mint tkvi hatóságnál és Debreczen sz. kir. város rendőrkapitányságánál tekinthetők meg.

Kelt a depr. kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1902. máj. hó 3-ik napján.

Hegedüs

kir. tszéki bíró.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajdusági pedrő” használata által. Egy doboz 40 fl. Kapható Debreczenben **Toth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Eladó fák. 750-ből választva 600 szállfa eladó. Ugyanott kifaragott lábfák és szilfák szinte kaphatók, valamint 2 1/2 öl varga tűzifa eladó. Honvéd-u. 62.

Zenkei-féle Barátital legjobb gyomor erősítő növény kivonat főraktár Czeglédy és Polgárnál.

Ártézi és szivattyus kutak furására

községek, gyárak, gazdaságok és magánosok részére, valamint saját készítményű szivattyuk felállítására és javítására jutányos feltételek mellett ajánkozik

Guró Lőrincz

kuturó mester és vállalkozó, ki 16 év lefolyása alatt

200-nál több sikerült furt kutat létesített.

• Megrendelések czímre Debreczen, Varga-u. 20. intézendők.

Akar ön sok pénzt keresni?

Havonként 1000 korona is kereshető könnyen, kockázat nélkül, becsületes uton. Irja meg czímét 6. 51. sz. a.

Andas Annoncen-Bureau des „Merkur“ Nürnberg Mendelstrasse 23.

Arverési hirdetmény.

Hajdu-Szovát község tulajdonát képező téglá és cserépgyár a f. évi aug. hó 3-án d. e. 10 órakor Hajdu-Szovát község házánál 1500 kor. kiáltási ár mellett 6 egymásután következő évre nyilvános érverésen haszonbérbe fog adatni.

H.-Szovát, 1902. jul. 10-én.

Nádházi Béni jegyző.

P. Szabó Lajos h. főbíró.

Kwizda féle Restitutionsfluid

Cs és szab. mosóvíz lovak részére. 1 öveg ára 2 korona 80 litér. — 40 év óta az utvári istállókban, a katonaság és magánosok nagyobb istállókban használatban van nagyobb munkánál elő- és utóerősítői, fizetőkönél, inak merevségénél sőt, az időmúlásnál kiváló munkára képesíti a lovakat. Csak a lenti védjeggyel valódi. Kapható Austr. — Magyarország valamennyi gyógyszerárában és gyógyszerkereskedésében. Főraktár. Kwizda Ferencz János kerületi gyógyszerész, Kornauburg, Bécs mellett. Cs és kir. osztr. magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek.

Gyümölcs és szőlősajtók,

„HERCULES“ folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomóerő szabályzóval a legmagasabb munkaképesség garantálva, a munkaképesség 20%-al nagyobb mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók különösen magas nyomás és nagy munkaképesség elérésére

Szőlő és gyümölcs zúzó és bogyo morzsolók,

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek fekvően és kocsira szerelve.

Lé-sajtolók és a gyümölcslé készitására szolgáló bogyo-örölők. Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalására, gyümölcsvágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad önműködő „Syphonia“ permetezők, hordozhatóan és kocsira szerelve a szőlők permetezésére, a szegencs és tormáncs, valamint a vértetű kiirtására, szőlő ekék gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárak vasöntődéje és gőzhámora által

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 490 arany ezüst és bronz éremmel.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Képviselek és viszontárusitók kerestetnek.

A »borszéki borvíz« a savanyuvizek királya.

Borszék gyógyfürdőn

(900 m. magasságban. Erdély, Csikmegye)

A fürdőidény június hó 15-től szeptember hó 15-ig tart.

Gyógytényezők: Hús, ózondus levegő. Kitünő különböző vegyi összetételű mesés gazdag borvíz források, köztük a világhírű „Borszéki főkut“, a savanyuvizek királya, az erős vasas Kossuth-kuti, a páratlan József főherceg-kuti s a gyomorhajosok nélkülözhetlen itala: a Boldizsár kuti s b. Szénsavas hideg tükör fürdők, a világon egyedül álló Lebegő, Sáros, Lázár, O-Sáros.

Ujjonnan berendezett szénsavas, meleg pezsgő fürdők, lápsós, fenyő fürdők, hidegvíz gyógyintézet, massage és villamozás.

Szállodákban és külön álló villákban 600-nál több szoba áll rendelkezésre. A fürdő helynek 30 klmt meghaladó jól gondozott sétánya van. A fenyvesek rengetegei között közeli és távoli gyönyörűbbnél gyönyörűbb vidékekre kiránduló helyek. Posta, távirta, esendőrség, fürdő orvos van.

Naponta cigányzene.

Közlekedés: Sz.-Régenig, Madélfalváig vasuton. Szász-Régentől naponta gyorskocsi járat. váltott lovakkal. Gyorskocsira előjegyezhetni **Kalusy Dániel** vállalkozó Sz.-Régen.

Felvilágosítással, prospektussal (több nyelven), árjegyzékkel díjmentesen készséggel szolgál

az igazgatóság.

A borszéki borvíz megrendelhető: igazgatóság, Borszék.

Kapható mindenütt. Debreczenben **Ganak I. Komlósy L. Ge** rehy F. utóda, **Felgyházy és Konsek G.** utak üzletében.

STANDARD

életbiztosító-társaság

EDINBURGBAN, ANGOLHON.

Alapított 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest, IV. Kossuth Lajos utca 4. Standard-palota.

Évi bevétel	31,800,000 kor.
Kintart nyereségrészek	170,000,000 „
Vagyon	249,300,000 „
Halálesetek folytán kifizetve	500,000,000 „

A „STANDARD“ kötvényeinek nevezetesebb előnyei: Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világkötvények. A kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál. Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Föltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fönnállás után. Szabad háboru-biztosítás népfölkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek. — Vezérügynök **SCHIFF MÓR** Debreczen. Bankpalota.

Nyári ruhák, batistok, zefírek,
 áttört kelmék, picket mellények

Tisztítását

kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és vegyészeti
 tisztító intézete

Debreczen

Széchenyi utca 42.

Van szerencsénk értesíteni a n. é.

**öröltető és daráltató
 gazda-közönséget,**

hogy a diószegi uton a

dohánygyárral szemben

fekvő, njonnan berendezett

Erzsébet malom

működését megkezdte és ott sima és kereskedelmi őrlést tengeri és árpa darálást jutányos áron pontos kiszolgálás mellett reggeli 5 órától este 8-ig elfogad.

Teljes tisztelettel.

„Erzsébet“ malom

Weisz Sándor és Társai.

**Épület és műlakatos műhely
 áthelyezés.**

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy 7 év óta fennálló vállalatomat Reáliskola utcáról május hó 1-től tetemesen megnagyobbítva

Deák Ferencz-u. 22 sz. alá helyeztem át.

Elvállalok e szakmába vágó munkákat, vasrácsokat, vaskaput, takaréktűzhelyeket (felelősség mellett) szóval minden építkezési munkákat.

A midőn a n. é. közönség eddigi pártfogását megköszönöm, ígerek, hogy a jövőben és mindég elvem csak az lesz, hogy jó és pontos kiszolgálással bizalmát továbbra is biztosítsam.

Kérve szíves pártfogását, tisztelettel

Preizler Mór

épület és műlakatos mester.

**Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan
 eszközölk. Költségvetés bérmentve.**

500 forintot

fizetek annak, aki **Bartilla fogvizének** használatát mellett, melynek üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök (Csomagolások külön 10 kr.) **Bartilla-Winkler Ed. Wlen, 19 I. Sommergasse I.** — Kapható Debreczenben **Mihalovits István** a „Kigyóhoz“ czimzett gyógyszerárában. **Tóth Béla** gyógyszerész. Határozottan kérjük **Bartilla féle fogvizet.** Hamisítás feljelentéseért jó díjazás adatik.

Nvomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostáival szemben.

SZABADOS és ROSSI

vízvezetékek és világítási
 vállalat

DEBRECZEN

Piacz-utca 58.

Légszusz és vízvezetékek
CLOSETEK

és csatornázások,

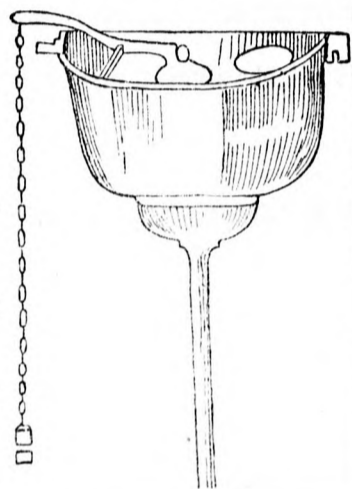
SZIVATTYUK

Fürdőberendezések

és Gőzfürdők

stb. berendezésére.

Kőagyagsövek raktáron.

Egyedül valódi angol
THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

Allein echter Balsam
 aus der Schutzengel-Apotheke
 in
 A. Thierry in Pregrada
 2. und 3. Substrat-Pregrada

Miért szenved ön ?? Hiszen önnek, amely gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas operációt is elkerülheti, ha a valódi Thierry A. féle **Centifolia** kenőcsöt használja, mely rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdalmak enyhítésében utlíerhetetlen A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazható: a szoptatók mellkeménykedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csontvesztéseknek, vágás, szúrás, lövés és ütés által előidézett sebeknek; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbnukulus és ráknál; vegre pokolvar, körömméreg, körömgöyülés, a lábna járás közben történt kisebélése, fagyás és égés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugás stb. eseteiben. 2 tégely csomag csomagolással, postadíjjal együtt 3 kor. 50 fil. Temérdek elősmerő levél megtekinthető. Utánzatok vételétől óva intek mindenkit és arra ügyeljünk, hogy „Schutzengel Apotheke des Thierry (Adolf) Limited in Pregrada“ a tégelybe van-e égetve. Eme két gyógyhaiásában utóérhetetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régebb, annál jobb, nem árt a szernek a fagy, sem meleg s ezáltal télen nyaron szétkölhető. Mindenkor hatással van s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segítség, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalanul elpredájuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készenlőben e világhírű, olesó, megbízható, a mellett ártalmatlan szerből. A hol nem bionyos, hogy az én kitűnő szerem ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Cim:

Apotheker Thierry (Adolf) Limited Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.